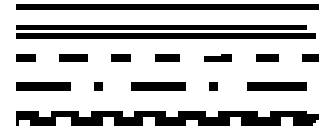

Япала ячѣ

япалана
пѣлтерет

КАМ?
МѢН?

В
п

п
х
н

п
п
ят

К.ф.

-и
-скер
п

ст (тан.)

К.ф. = С + !

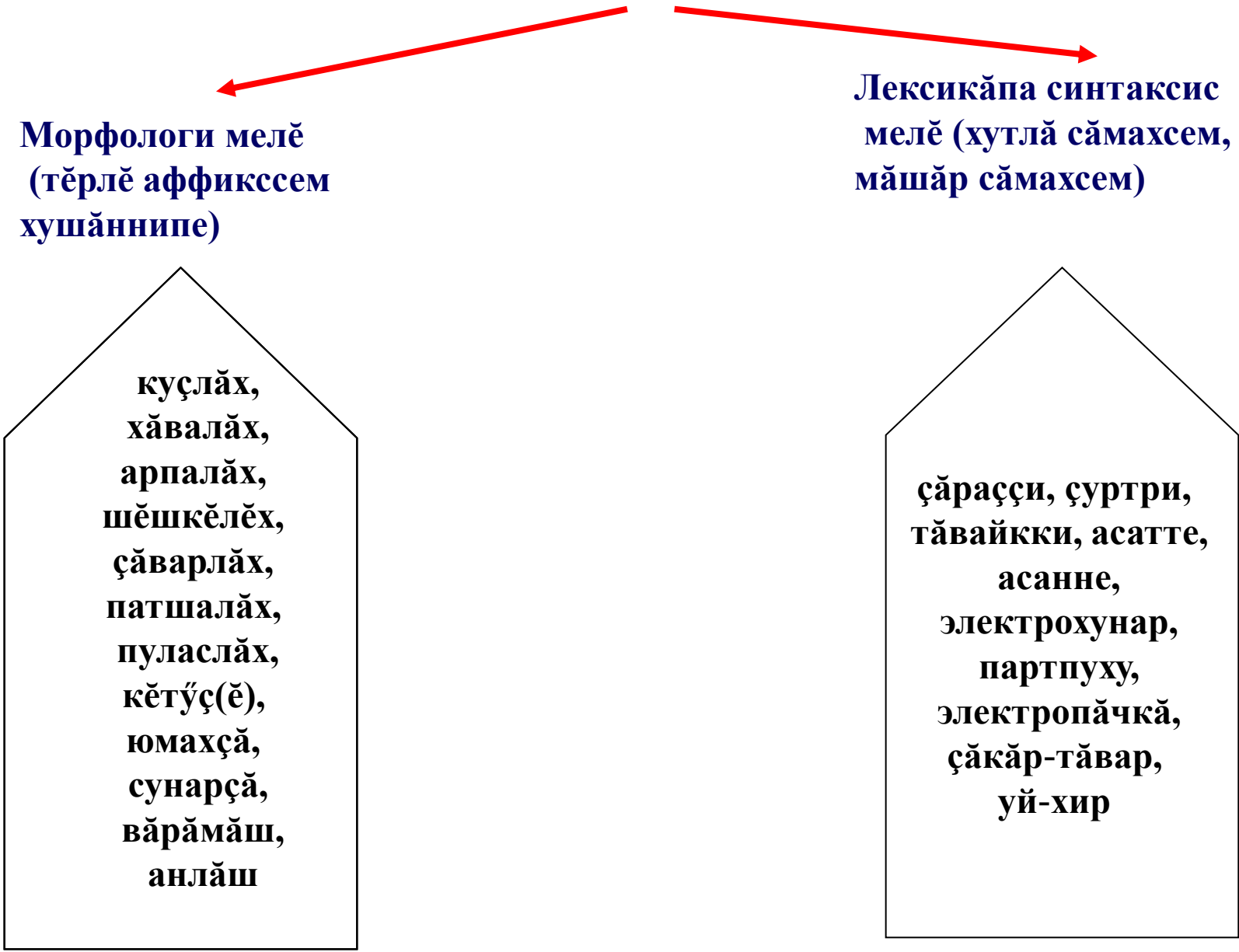
Пѣтѣмлетү !!!

и
в
-чѣ(-ччѣ)

Пётёмлетү !!!

- япала ячѐ япалана пѐлтерет .
- япала ячѐ вѣсленет,
- пѐрреллѐ тата нумайлă хисепре пулатъ;
- пайăр тата пайăр мар ят япала ячѐн сѣс пур;
- камăнлăх форминче пулатъ;
- камăнлăх форминче сăпатланать;
- палăрту формин аффиксне йышăнать;
- танлаштару степенѐнче пулатъ;
- предложенире пур член та пулатъ;
- япала ячѐн ыйтăвѣсем - **КАМ? МѐН?** ;
- сăмах тѣпѐ – тѣп падежра пулатъ;
- предложенире сказуемăй пулнă чухне
иртнѐ вăхăта палăртма пултарать;

Япала ячёсен пулăвĕ

Морфологи мелĕ
(тĕрлĕ аффиксем
хушăннипе)

куçлăх,
хăвалăх,
арпалăх,
шĕшкĕлĕх,
çаварлăх,
патшалăх,
пуласлăх,
кĕтÿç(ĕ),
юмахçă,
сунарçă,
вăрăмăш,
анлăш

**Лексикапа синтаксис
мелĕ (хутлă сăмахсем,
мăшăр сăмахсем)**

çăраçси, çуртри,
тăвайкки, асатте,
асанне,
электрохунар,
партпуху,
электропăчкă,
çăкăр-тăвар,
уй-хир

Тухăслă аффикссем

Аффикссем	Мёнле пуплев пайё сۈмне хушăнассё	Тёслёхсем
-лăх(-лёх)	япала ячё	хурăнлăх, шурлăх, уйăхлăх, саварлăх, тёслёх,
-çă(-сё)	япала ячё	пулăçă, атăçă, калавçă, сăнавçă, такмакçă, элексё
-кăч (-кёч) -кăç(-кёç)	глагол	ёмкёч, сёркёч, пускăч, аскăч, каркăç, ларкăч, вёркёч
-ăш(-ёш)	япала ячё паллă ячё глагол	лаптăкăш, калăпăш пысăкăш, сарлакăш, сўллёш, инсёш, йывăрăш тупăш, кулăш, пёлёш
-лăх(-лёх)	паллă ячё хисеп ячё местоимени	тасалăх, хаваслăх, тёрёслёх пёрлёх харпăрлăх
-в	глагол	калав, суйлав, вулав, тёпчев, хунав
-у(-ў)	глагол	вёренў, пуху, амăрту, пёлў
-ăм(-ём)	глагол	парăм, кўлём, пусăм, сисём, пўлём, сисём
-шка(-шке)	япала ячё	сунашка, хўрешке, кукрашка
-чăк(-чёк)	глагол	сурчăк, шанчăк, ўкерчёк
-ăм(-ём)	глагол	вилём, пулăм, чикём

Хутлә япала ячәсем

Пуләвә енчен мәнлисем

Тәсләхсем

I. Кёскелсе пулнисем:

1) изафет конструкцийёсенчен
(япала ячәпе япала ячән
сыхәнавәнчен пулнисем)

2) паллә ячәпе япала ячән
сыхәнавәнчен пулнисем

II. Кёскетсе тунә хутлә япала ячәсем

анкарти (<авән карти), алсиш
(<алса әшә), картиш (<карта әшә),
вырсарни (<вырәс эрни), җәраҗси
(<җәра уҗси)

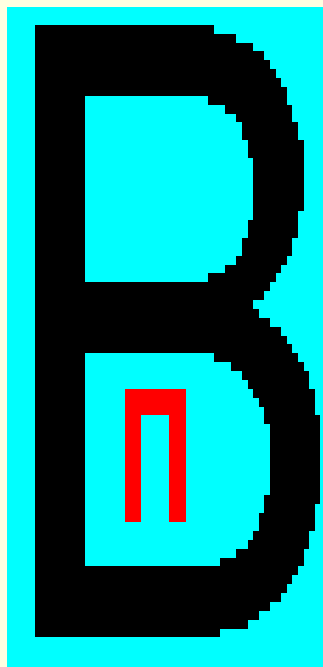
асатте (<аслә атте), асанне (<аслә
анне), кёҗнерни (<кёҗән эрне)

партпуху, ялпо, райпо, электрохунар,
фотоўкечәк, райхаҗат, ялкор,
райёҗтавком, политпай, литпёрлешў,
электронасус

Мăшăр япала ячĕсем

Мĕнле сăмахсем мăшăрланнипе пулаççĕ?	Тĕслĕхсем
I. Мăшăр сăмахсен икĕ компоненчĕ те хăйсен пĕлтерĕшне çухатманнисем:	
1) синонимлă сăмахсем	вăй-хал, апат-çимĕç, ака-суха, кил-çурт, вут-çулăм, укçа-тенкĕ, ўт-пў, хурт- капшанкă
2) антонимлă сăмахсем	суту-илў, лару-тăру, ир-каç
3) пĕр йышши ĕнлавсене пĕлтерекен сăмахсем	тўшек-çытар, пит-куç, утă-улăм, çăкăр- тăвар, хур-кавакал, хул-çурăм
II. Мăшăр сăмахсен иккĕмĕш компоненчĕ хăйсен пĕлтерĕшне тĕксĕмлетнĕ е пачах çухатнă	ача-пăча, ĕс-хакăл, вильăх-чĕрлĕх, кўршĕ-аршă, хăна-вĕрле, савăт-сапа, яш-кĕрĕм, хуйхă-суйхă, тимĕр-тăмăр, çўпçe-çarма, сас-хура, аш-пăш, тути- маси

Япала ячĕсен вĕçленĕвĕ

тĕп падеж
камăнлăх падежĕ
пару падежĕ
вырăн падежĕ
туху падежĕ
пĕрлелĕх падежĕ
суклăх падежĕ
пирке падежĕ

кам?
камăн?
камă?
камра?
камран?
кампа?
камсăр?
камшăн?

мĕн?
мĕнĕн?
мĕне?
мĕнре?
мĕнрен?
мĕнпе?
мĕнсĕр?
мĕншĕн?

№	Падежсем	Ыйтусем	Х ^п	Х ^н
1.	Тёп	Кам? Мён?		- сем
2.	Камӓнлӓх	Камӓн? Мёнӓн?	-ӓн(-ӓн)	-сен
3.	Пару	Кама? Мёне?	-а(-е)	- сене
4.	Вырӓн	Камра? Мёнре?	-ра (-ре) -та (-те), -че	- сенче
5.	Туху	Камран? Мёнрен?	-ран (-рен) -тан (-тен), -чен	- сенчен
6.	Пёрлелӓх	Кампа? Мёнпе?	-па (-пе)-пала(-пеле) -палан (-пелен)	- семпе
7.	Ўуклӓх	Камсӓр? Мёнсӓр?	-сӓр (-сӓр)	- семсӓр
8.	Пирке	Камшӓн? Мёншӓн?	-шӓн(-шӓн)	- семшӓн

Тёслёхрен:

Тёп пад.	-	<i>җәкәр</i>	<i>пёлёт</i>
Камәнләх пад.	–	<i>җәкәр</i> - <i>ән</i>	<i>пёлёт</i> - <i>ён</i>
Пару пад.	-	<i>җәкәр</i> - <i>а</i>	<i>пёлёт</i> - <i>е</i>
Вырән пад.	-	<i>җәкәр</i> - <i>та</i>	<i>пёлёт</i> - <i>ре</i>
Туху пад.	-	<i>җәкәр</i> - <i>тан</i>	<i>пёлёт</i> - <i>рен</i>
Пёрлелёх пад.	-	<i>җәкәр</i> - <i>па</i>	<i>пёлёт</i> - <i>пе</i>
Җукләх пад.	-	<i>җәкәр</i> - <i>сәр</i>	<i>пёлёт</i> - <i>сёр</i>
Пирке пад.	-	<i>җәкәр</i> - <i>шән</i>	<i>пёлёт</i> - <i>шён</i>

Пётёмлетү

- Япала ячѐ **вѣсленет**.
- Чăваш чĕлхинче **8** падеж.
- Вёсен ячĕсем: **тĕп, камăнлăх, пару, вырăн, туху, пĕрлелĕх, суклăх, пирке.**
- Ыйтăвĕсем: кам? мĕн? кам**ăн**? мĕн**ĕн**? кам**а**? мĕн**е**? кам**ра**? мĕн**ре**? кам**ран**? мĕн**рен**? кам**па**? мĕн**пе**? кам**сăр**? мĕн**сĕр**? кам**шăн**? мĕн**шĕн**?

**Чӑваш чӑлхинче япала ячӑ предложенире тепӑр япала ятне, глагола
тата паллӑ ятне ӑнлантарать. ҫавӑнпа та падежсене
виҫӗ ушкӑна уйӑраҫҫӗ:**

**глаголпа
ҫыхӑнаканнисем:**

(пурте)

**япала ячӑпе
ҫыхӑнаканнисем:**

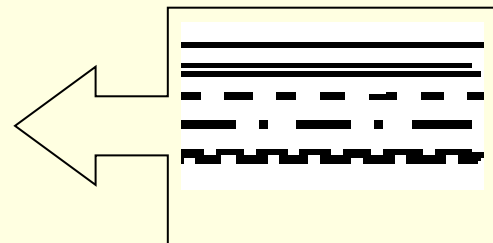
**(тӑп
камӑнлӑх
пирке)**

**паллӑ ячӑпе
ҫыхӑнаканнисем :**

**(пару
туху
пӑрлелӑх
ҫуклӑх
пирке)**

**Тёп
падеж**

кам?
мён?

Япала ячён **тёп**,
тата **тёп** **мар** падеж формисем пулассё.

**Тёп падежри япала ячё
сак пуплев пайёсене **я́нлантарать**:**

глагола

япала ятне

а) ёс объектне пёлтерет:

Кёнеке вулама пусланяранпа
пурняс сине въл урълла пълма псларё. (Кип.);

я) ёс вълхятне пёлтерет:

Ир такя́нсан касчен те́сё. (Ват. сям.)

а) япалана мёнрен тунине кълартать:

ылтъл сёрё, **юман** катка

я) камълнълха кълартать:

анне чёри, **атте** сълкёрё

б) япала хъл ушкълна кё́нине кълартать:

хёраръл лётчик, **чълваш** командир

в) мён сйнчен те пу́лин сирёплетсе парать:

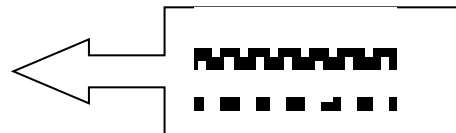
А.Г.Николаев космонавт – пирён ентеш.

г) мёнле япалапа сълхълннине пёлтерет:

Чълваш Республики, **Шупашкар** хули

Камӑнлӑх падежӑ

камӑн?
мӑнӑн?

Япала е камӑннине,
е мӑнӑннине, е икӑ
япала хушшинчи
ҫыхӑнӑва пӑлтерет

Асра тытма!

- 1[□] ӑ, ӓ + -ӑн(-ӓн) = 2 □ □
- 2[□ □] ӑ, ӓ + -ӑн(-ӓн) = 1 □
- 3 е > сыпӑклӑ ӑ, ӓ + -ӑн(-ӓн) = 1 □
- у, ӱ + -ӑн(-ӓн) = в + ӑн (в + ӓн)
- и + -ӑн(-ӓн) = ин

[ССЫЛКА](#)

- Пётёмлетү! Камәнләх падежёнче **ă, ě** сасăсемпе пётекен япала ячёсем ҫак сасăсене ҫухатаҫҫё:

вёсем умён 1 [□] пулсан	вёсем умён 2 [□□] пулсан	виҫё е > сыпăклă сăмахсенче [□]
вăл вăрăмланать	вăрăмланмаҫҫё	вăрăмланмасть
<i>пулăн</i>	<i>пăчкăн</i>	<i>пулăҫăн</i>
<i>кёввён</i>	<i>пёрчён</i>	<i>карланкăн</i>
<i>сăввăн</i>	<i>тенкён</i>	<i>тимёрҫён</i>
<i>сассăн</i>	<i>кўришён</i>	<i>сунарҫăн</i>
<i>юррăн</i>	<i>шешлён</i>	<i>икерчён</i>

■ Вырăс чёлхинчен йышăнна сăмах вёҫёнчи [ă, ě] сасăсем пару падежёнче тухса ўкмеҫҫё. Сăмах тёпёпе аффикс хушшине [Н] кёрсе ларать:

машинăн фабрикăн Кольăн фермăн

■ [А, е] сасăпа пётекен япала ячёсемпе камәнләх падежён аффиксёсем хушшине [Н] кёрсе ларать:

аннен ачан кăмпан

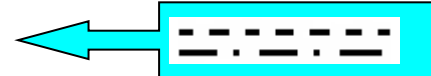
■ Япала ячё [у, ў] сасăсемпе пётет пулсан -- морфемăсен чиккинче ҫав сасăсем ă, ě сасăсемпе ылмашаҫҫё, сăмах тёпёпе аффикс хушшине [В] сасă кёрсе ларать:

пăрăвăн кёрёвён ҫырăвăн кётёвён хуплăвăн

■ Асърхаттару! Камәнләх категорийён 2-мёш сăпат форми те [у, ў] сасăсемпе пётет, анчах та ку форма камәнләх падежён аффиксне йышăнна чухне улшăнмасть: *асун аннўн юлташун пиччўн аппун*

Пару
падежѣ

кама?
мёне?

Пёлтерёшѣ:

- вырән
(*Ёсе каймасăрах ывăнас мар.*)
- объект
(*Ватă сынна сăмахпа улталаймăн.*)
- вăхăт -- ёс хăш вăхăтра пулни,
мён вăхăта тăсăлни
(*кас, сёр, сул, уйăх, эрне*)
- ёсён тёллевне, сăлтавне
(*сырлана кай*)

Асра тытма!

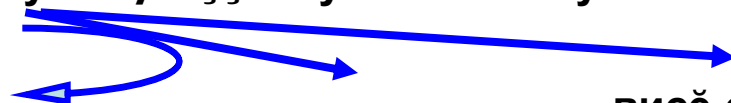
Пару падежѣ:

- 1[□] а, ё+ -а (-е) = 2 □□
- 2[□□] а, ё+ -а (-е) = 1 □
- 3 е > сыпăклă а, ё+ -а (-е) = 1 □
- у, ў+ -а (-е) = в+а (в+е)
- н + -а (-е) = не

ССЫЛКА

Пётмлетер!

Япала ячѐ пару падежне йышӑнна чухне сӑмах вѐсѐнчи [ӓ, ӕ]
сасӑсем тухса үкесӑ. Ку сасӑсем умӑн:

виӑсѐ сыпӑклӑ

1 [□] пулсан
вӑл вӑрӑмланать

пулла
кӑвве
сӑвва
сасса
юра

2 [□□] пулсан
вӑрӑмланмасӑ

пӑчка
пӑрче
тенке
кӑрше
шӑшле

сӑмахсенче [□]
вӑрӑмланмасть

пулӑсӑ
карланкӑ
тимӑрсӑ
сунарсӑ
икерчӑ

Вырӑс чӑлхинчен йышӑнна сӑмах вѐсѐнчи [ӓ, ӕ] сасӑсем пару падежӑнче тухса
үкмесӑ. Сӑмах тӑпӑпе аффикс хушшине [Н] кӑрсе ларать:

машинӑна

Кольӑна

фабрикӑна

фермӑна

[А, а] сасӑпа пӑтекен япала ячӑсемпе пару падежӑсен аффиксӑсем хушшине [Н]
кӑрсе ларать:

аннене

аттене

кукана

йӑркене

Япала ячӑ [у, у] сасӑсемпе пӑтет пулсан морфемӑсен чиккинче сав сасӑсем
[ӓ, ӕ] сасӑсемпе ылмашасӑ, вара сӑмах тӑпӑпе аффикс хушшине [В] сасӑ кӑрсе ларат

пӑрӑва сӑрӑва пӑлӑве кӑрӑве

[И, и] сасӑпа пӑтекен япала ячӑсенче сӑмах тӑпӑпе падеж аффиксӑ хушшине [Й]
сасӑ кӑрсе ларать:

шӑшье

пӑрие

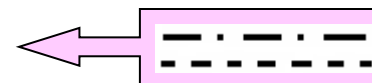
тӑрие

поззье

Вырӑн падежӑ

камӑн?
мӑнӑн?

-ра (-ре),
-та (-те),
-че

Асра тытма!

▪ [P] + -та (-те) = тӑварта, ҫаварта

- [Л] тенкелте е тенкелре
[Н] + -та(-те), -ра (-ре) = тусанта е тусанра
[ЛЬ] кукальте е кукальре
[НЬ] супӑнте е супӑнре

▪ [ыттисем ҫумне] + -ра(-ре) = кӱлӑре, ҫакара

• X + -че = ачасенче, шкулсенче, ҫынсенче

- [Т] Ҫак сасӑсемпе пӑтекен сӑмахсенчен пулӑ 3-мӑш сӑпат
[Д] форминчи [Ч] сасӑ вырӑн падежӑнче [Т, Д] сасӑсемпе ылмашать!
[ДЬ] тетрадӑнче, ҫуртӑнче

Пӑлтерӑшӑ:

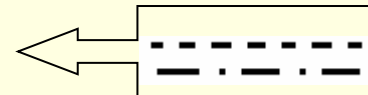
- япала камрине е мӑнрине
- ӑҫ вырӑнне
- мӑнле ӑҫре тӑнине, ӑҫленине
- ӑҫ вӑхӑтне

ССЫЛКА

Туху падежѣ

кам**ран**?
мѣн**рен**?

**-ран (-рен),
-тан (-тен),
-чен**

Пѣлтерѣшѣ:

- вырѣана
- вѣхѣата
- объект пѣлтерѣшлѣ
- танлаштару пѣлтерѣшлѣ

Асра тытма!

- [P] + **-тан (-тен)** = тѣварт**ан**, ѡварт**ан**

[Л]	}	+ -тан(-тен), -ран (-рен) =	тенкел тен е тенкел рен
[Н]			тусан тан е тусан ран
[Ль]			кукѣль тен е кукѣль рен
[Нь]			супѣнь тен е супѣнь рен

- [ыттисем ѡмне] + **-ран(-рен)** = кѣлѣ**рен**, ѡкар**ан**
- Нумѣлѣ хисепре + **-чен** = ачасен**чен**, школсен**чен**, ѡнсен**чен**

[Т]	}	ѡак сасѣсемпе пѣтекен сѣмахсенчен пулнѣ 3-мѣш сѣпат
форминчи [Ч] сасѣ вырѣан падежѣнче [Т, Д] сасѣсемпе
ылмашать: тетра д ѣнчен, ѡур т ѣнчен
[Д]		
[Дь]		

Пёрлелёх падежэ

кам**па**?

мён**пе**?

-па (-пе)

Пёрлелёх падежэ ёсе кампа пёрле,
мёнле хатёрпе тунине, ёсён вырәнне, вәхәтне паләртать.

*Тырра ёлөк **сүрлапа** **вырнә**, халё - **комбайнпа***

Ѕукла̋х падежѣ

камсѣр? мѣнсѣр?

Ѕукла̋х падежѣ

камсѣр? мѣнсѣр?

— мѣн те пулин ҫуккине, ёҫе вёҫёмсёр тунинё е тума ҫуккине пёлтерет:

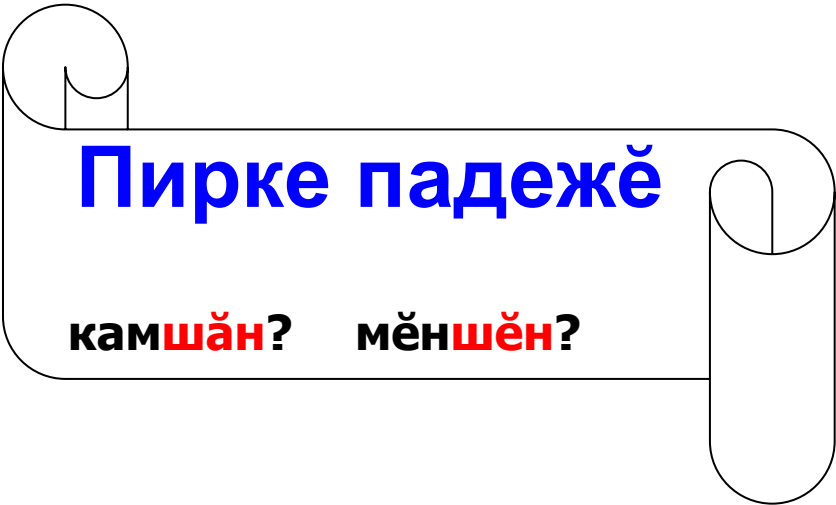
Вал пӑхрӑ манӑн урана,

Эп пӑхрӑм унӑн урине.

Пёр сассӑр култӑмӑр кӑна.

Эпир ташланӑ хамрӑнне... (П.Хусанкай)

– ёҫ вӑхӑтне пӗлтерет : **каҫсӑр** пуҫланмасть, **ирсӑр**
пӗтеймест, **ҫулталӑксӑр** пулмасть;

Пирке падежӹ

камшӹн? мӹншӹн?

Пирке падежӹнчи сӹмахсем нумай пӹлтерӹшлӹ:

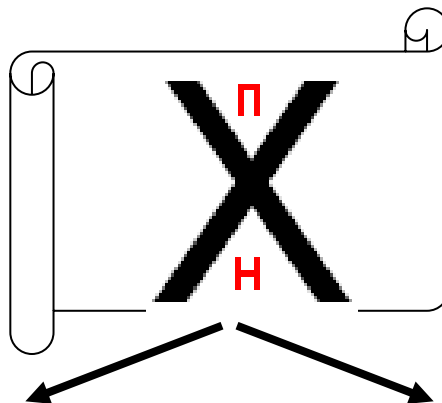
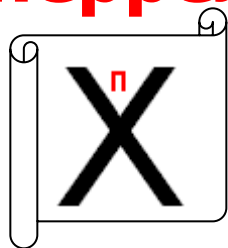
а) ӹс сӹлтавне е тӹллевне пӹлтерет;

ӓ) ӹс камшӹн е мӹншӹн пулнине, камшӹн е мӹншӹн тӹрӹшнине пӹлтерет.

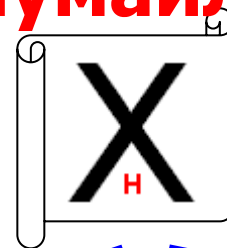
Япалан
хисепне
палӓртасси

Япала ячӓ хисеп
тӓрӓх улшӓнать--
пӓррелӓх тата
нумайлӓх хисепӓнче
пулать.

пӓррелӓх

нумайлӓх

Морфологи мелӓ

1. - сем(-сен)

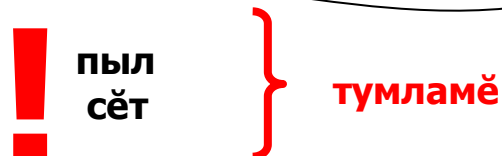
Лексика мелӓ

2. ял-ял,...

3. чылай, нумай,...

4. хисеп ячӓ

(икӓ сын,
сырӓм кӓнеке)

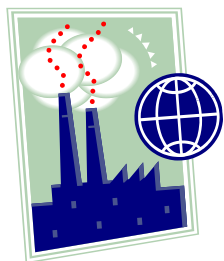

Пайър тата пайър мар ятсем

сын ячѐ,
хушамачѐ,
ашшѐ ячѐ

географи
ячѐсем

сѣр-шиври чи
пысак
должноссен,
организацисемпе
учрежденисен
ячѐсем

хаҗат-журналсен,
кѐнекесен,
хайлавсен
ячѐсем

уявсен
ячѐсем

орденсемпе
медальсен
ячѐсем

Пайър ятсене пысакран пусласа сырмалла!!!

[ссылка](#)

Пайър
Тѣп слайд

Камӓнлӓха палӓртасси

К.ф

Синтаксис мелӓ

Морфологи мелӓ

манӓн атте
кукка хӓрӓ
атте сӓрӓ

п
X

н
X

1
С

-ӓм(-ӓм -ем)

-ӓр(-ӓр)

2
С

-у(-ӓ)

-ӓр(-ӓр)

3
С

-ӓ(-и)

-V

1. Синтаксис мелё

(япала ячё умне

местоименисем лартни)

ман**ән** юлташ,
сан**ән** тетрадь,
ун**ән** кёнеки,
пир**ән** шкул,
сир**ән** колхоз,
вёсен**я**лё

2. Морфологи мелё

(япала ячёсем сүмне

ятарла аффикссем

хушни)

юлташ**әм**,
юлташ**у**,
юлташ**ё**
кёнек**ем**,
кёнек**у**,
кёнеки
ыва**ләм**,
ыва**лу**,
ыва**лё**

Камӓнлӓх форми япалапа хуҗи пӓрре е нумай пулнине кӓтартма пултарать.

җӓкӓр - *ӓм*

җӓкӓр – *ӓм – ӓр - сем*

җӓкӓр - *у*

җӓкӓр – *V – ӓр - сем*

җӓкӓр - *ӓ*

җӓкӓр – *ӓ - сем*

[ссылка](#)

Камӕнлӕх аффиксӕ хушӕннӕ чух пулакан улшӕнусем

Сӕпатсем

Япала ячӕ *а, е* сасӕсемпе пӕтнӕ чух

1

лаша+ӕм=лашам
ӕне+ӕм=ӕнем

2

лаша+у=лашу
ӕне+ӱ=ӕнӱ

3

лаша+и=лаши
ӕне+и=ӕни

Япала ячӕ *ӕ, ӕ* сасӕсемпе пӕтнӕ чух

вӕсем умен пӕр хупӕ
сасӕ ӕс ӕх пулсан

юрӕ+ӕм=юррӕм
сӕлӕ+ӕм=сӕллӕм

юрӕ+у=юрру
сӕлӕ+ӱ=сӕллӱ

юрӕ+и=юрри
сӕлӕ+и=сӕлли

вӕсем умен икӕ хупӕ сасӕ
пулсан

ӕулӕ+ӕм =ӕулӕм
кӱршӕ+ӕм=кӱршӕм

ӕулӕ+у=ӕулӕу
кӱршӕ+ӱ=кӱршӱ

ӕулӕ+и=ӕулӕи
кӱршӕ+и=кӱрши

Сӕпатсем

Япала ячӕ *у, ӱ* сасӕсемпе пӕтнӕ чух

1

ӕру+ӕм=ӕрӕвӕм
ӕтӕнӱ+ӕм=ӕтӕнӕвӕм

2

ӕру+у=ӕрӕву
ӕтӕнӱ+ӱ=ӕтӕнӕвӱ

3

ӕру+ӕ=ӕрӕвӕ
ӕтӕнӱ+ӕ=ӕтӕнӕвӕ

Япала ячӕ *и* сасӕпа пӕтнӕ чух

тӕри+ӕм=тӕрийӕм
ӕрӕси+ӕм=ӕрӕсийӕм

тӕри+ӱ=тӕрийӱ
ӕрӕси+ӱвӕрӕсийӱ

тӕри+ӕвтӕрийӕ
ӕрӕси+ӕ—ӕрӕсийӕ

-чѣ(-ччѣ)

**Япала ятне иртнѣ вѣхѣт
сѣмне парѣть**

а) юлташчѣ
отличникчѣ

ѣ) Тѣп - сѣнччѣ
Кам.- сѣннѣнччѣ
Выр.- сѣнтаччѣ
Пѣр.- сѣнпаччѣ
Сук.- сѣнсѣрччѣ
Пирке- сѣншѣнччѣ

Пѣтѣмлетѣ. Аффиксѣсѣр тѣта аффикслѣ формѣсене танлаштарнинчен сѣкѣ курѣнѣть : -
чѣ (-ччѣ) аффикс япала ятне иртнѣ вѣхѣт сѣмѣ парѣть. Аффиксѣсѣр формѣн сѣав
пѣлтерѣш сук. Сѣак аффикс кашни япала ячѣ сѣмнех хушѣнма пултарѣть.

Асѣннѣ аффикс япала ячѣн тѣрлѣ формисем сѣмне

падеж
формисем
сѣмне

учительччѣ
учителѣнччѣ
учительтеччѣ

нумѣйлѣ
хисеп
сѣмне

учительсемччѣ
сѣнсемччѣ
кѣнекесемччѣ

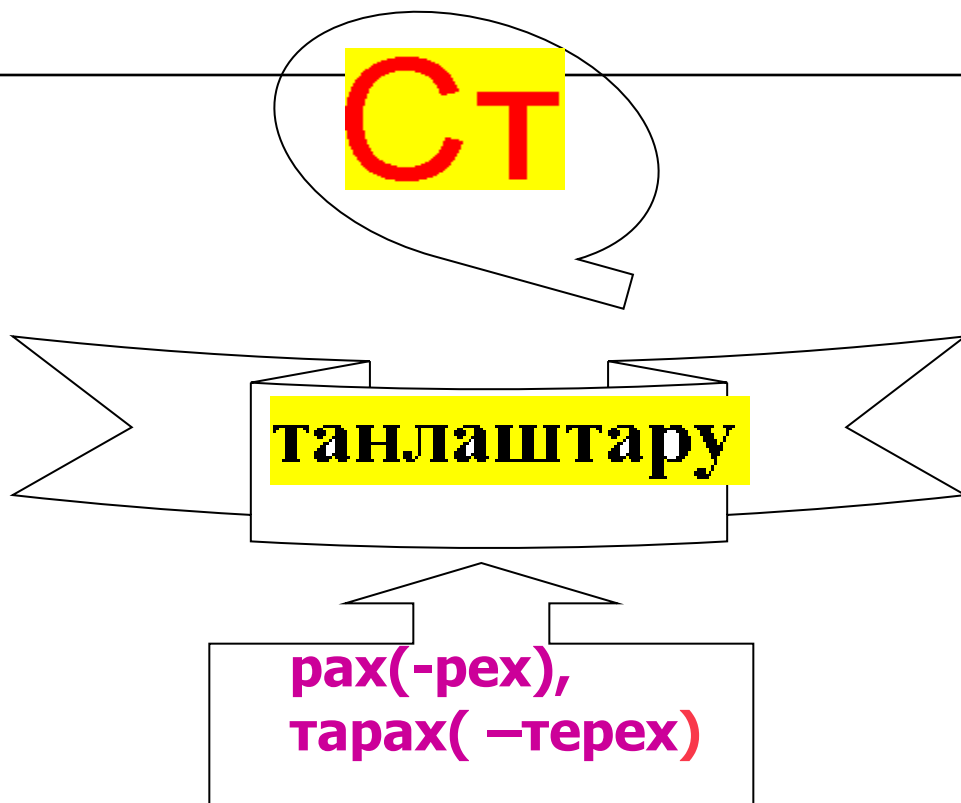
хушѣнѣть:

камѣнлѣх
категорийѣн
формисем сѣмне

шивѣмччѣ
шивѣмѣрччѣ
шивуччѣ

Хӑш-пӑр япала ячӑ танлаштару
степенень аффиксне йышӑнма пултарать.

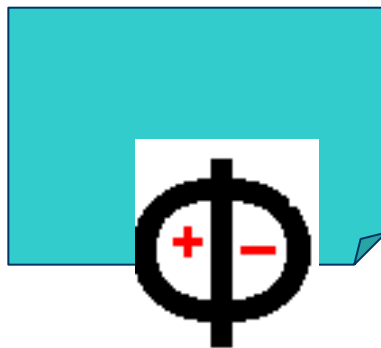
Япала ячәсем хайш-пёр падежра чухне паларту формин аффиксене йышанассё. -И, -СКЕР аффикссем йышаннй япала ячәсем хайсем тёллён сүренё чух вёсленессё.

Паларту форми

-И
-скер

-И
-ИН
-Ине
-Инче
-ИНЧЕН
-Ипе
-Исёр
-Ишён

-скер
-скерён
- скере
-скерте
—скертен
—скерпе
—скерсёр
-скершён

- кёнекеллѣ
- ачаллă
- лашаллă
- кутамккаллă

кёнекесѣр
ачасăр
лашасăр
кутамккасăр

Пётёмлетӱ.

Чăваш чѣлхи аслăлăхѣнче **-лă (-лѣ)** аффикслă япала
ячѣсене пурлă формăри , **-сăр (-сѣр)** аффикслисем
суклă формăри теме йышăнна.

Вырăс чĕлхинчен сырупа йышăннă сăмахсем

- Вырăсларан йышăннă сăмахсем çумне хушăнакан аффиксен хытăлăхёпе çемçелĕхё сăмах мĕнле сасăпа пĕтнинчен килет:
- Хытă хупă сасăпа тата й сасăпа пĕтекен сăмахсем çумне хытă вариантлă аффикс хушăнать
- **Бензин-бензинпа, старик-старикăн, музей-музейпа**
- Хăш-пĕр чухне хытă хупă сасăпа тата й хупă сасăпа пĕтекен сăмах çумне аффиксăн çемçe варианчĕ хушăнма пултарать: **номер- номерте, ответ-ответле, музей- музейре**

Тăванлăх сăмахёсен камăнлăх формисем

Атте

Анне

Пичче

Мучи

Кинемей

Кукаси

С
1

аттем

аннем

пиччем

мучи

кинемей

кукаси

С
2

аçu

аннӳ

пиччӳ

мучу

кинемӳ

кукаçu

С
3

ашшӗ

амӑшӗ

пиччӗшӗ

мучӑшӗ

кинемӗшӗ

куккашшӗ